

NORGES BANK

Beslutningsgrunnlag - Utelukkelse etter produktbasert kullkriterium

21. desember 2016

Bakgrunn

Finansdepartementet har fastsatt et produktbasert kriterium i Retningslinjer for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland (SPU) med virkning fra 1. februar 2016. Kriteriet innebærer at selskaper der termisk kull er en betydelig del av virksomheten kan utelukkes fra fondet.

Kriteriet sier at gruveselskaper og kraftprodusenter som selv eller konsolidert med enheter de kontrollerer får 30 prosent eller mer av sine inntekter fra termisk kull, eller baserer 30 prosent eller mer av sin virksomhet på termisk kull, kan utelukkes fra fondet.

I vurderingen skal det i tillegg til selskapets nåværende inntekts- eller virksomhetsandel fra termisk kull legges vekt på framoverskuende vurderinger, herunder eventuelle planer som vil redusere inntekts- eller virksomhetsandelen knyttet til termisk kull og/eller øke inntekts- eller virksomhetsandelen knyttet til fornybare energikilder.

I april 2016 offentliggjorde Norges Bank den første runden med utelukkelse basert på det produktbaserte kullkriteriet. Vi viste til at vi ville fortsette undersøkelsene for å identifisere ytterligere selskaper som kunne utelukkes etter dette kriteriet. I dette dokumentet legger vi frem resultatene etter andre runde, som også inneholder beslutninger om å sette selskaper til observasjon. Vi vil fortsette våre undersøkelser og offentliggjøre resultater fra en tredje runde på et senere tidspunkt.

Definisjoner

Retningslinjene angir hvilke forhold som skal vurderes når det gjelder andel kull av samlet virksomhet eller inntekter. For operasjonalisering må disse forholdene måles og enkelte ytterligere definisjoner settes. Hensikten er å sikre en åpen og konsistent analyse og implementering. Enkelte nøkkelbegreper er definert i tabell 1 Definisjoner.

Tabell 1 Definisjoner

Begrep	Definisjon for operasjonalisering
<i>Inntekter</i>	Organisasjonens salgsinntekter, også omtalt som «omsetning»
<i>Virksomhet</i>	Organisasjonens forretningsvirksomhet, ofte inndelt i segmenter i regnskapene.
<i>Sammensetning av energikilder</i>	Ulike andeler energikilder som går til selskapets samlede produksjon av kraft. Disse andelene kan være fossile kilder slik som kull eller olje, og fornybare slik som sol og vind. På engelsk kalt «fuel mix».
<i>Kraftproduksjon</i>	Faktisk produksjon i en periode, ofte målt i GwH/MwH
<i>Produksjonskapasitet</i>	Kapasitet for kraftproduksjon, ofte malt i MW

<i>Termisk kull</i>	Kull som benyttes til kraftproduksjon
<i>Metallurgisk kull</i>	Kull som benyttes til stålproduksjon
<i>Fornybar energi</i>	Energi fra en kilde som ikke reduseres når den benyttes, slik som vind og sol.
<i>Kraftprodusent</i>	Selskap som har produksjon av kraft som en viss andel av sin samlede virksomhet (avhengig av terskel for andelen).
<i>Gruveselskap</i>	Selskap som har produksjon av gruvevirksomhet som en viss andel av sin samlede virksomhet (avhengig av terskel for andelen).
<i>Grønne obligasjoner</i>	Obligasjoner som benyttes til å finansiere prosjekter som har en positiv miljømessig og/eller klimamessig effekt.

Operasjonalisering

30 prosent eller mer av inntekter fra termisk kull

Terskelen på 30 prosent eller mer av inntekter fra termisk kull er trolig mer relevant for gruveselskaper enn for kraftprodusenter. Dette fordi gruveselskaper ofte rapporterer inntekter fordelt på utvinning av henholdsvis metallurgisk og termisk kull, noe som gjør måling opp mot dette kriteriet mer åpent.

30 prosent eller mer av virksomheten basert på termisk kull

Denne terskelen vil innebære en vurdering av hva et selskap baserer sin virksomhet på, og er mer relevant for vurdering av selskaper innen kraftproduksjon enn for gruveselskaper. Selskaper med for eksempel 30 prosent eller mer av inntektene sine fra egen kraftproduksjon kan identifiseres. For disse selskapene kan en deretter vurdere sammensetningen av kraftproduksjonens ulike energikilder. Dersom 30 prosent eller mer av samlet egen kraftproduksjon målt i energienheter baseres på kull, omfattes disse av kriteriet.

Utvelgelseskriteriene vi beskriver over kan medføre at hvordan et selskap velger å organisere sin virksomhet kan få vesentlig betydning for om selskapet omfattes av kriteriene eller ikke. For eksempel kan integrerte elektrisitetselskaper med stor virksomhet innen distribusjon eller nettdrift ikke omfattes, selv om disse kan ha betydelig kullandel i sin kraftproduksjon isolert sett. Samtidig kan selskaper med lavere inntektsandel fra kullbasert kraftproduksjon enn 30 prosent omfattes av terskelen omtalt i foregående avsnitt.

Kriteriet er rettet mot kull. Det vil si at fornybar energi ikke vil kunne veie opp for kraftproduksjon fra kull i terskelvurderingene isolert sett. Kriteriet vil dermed kunne omfatte selskaper med for eksempel 30 prosent av inntekter fra kullkraftproduksjon og 70 prosent inntekter fra fornybar energi. For å håndtere dette sier kriteriet at det skal legges vekt på fremoverskuende vurderinger, herunder eventuelle planer som vil øke virksomhetsandelen knyttet til fornybare energikilder.

Datagrunnlag

Vi har samlet data fra en rekke kilder som dekker både salgsinntekter og mengden av kull som anvendes i kraftproduksjon. Det er utfordrende å innhente god informasjon på tilstrekkelig detaljert nivå for operasjonaliseringen av kriteriet. I tillegg til generelt fravær av dekkende sentraliserte datakilder, er informasjonen selskapene selv rapporterer oftest ikke detaljert nok for analysen som kreves. Når et selskap rapporterer, er det ofte på et aggregert nivå som gjør utledning av detaljerte data vanskelig. Vi har derfor kontakt med flere anerkjente leverandører og datakilder. Selv om gjennomsnittsnivåer for ulike leverandørers datapunkter er sammenlignbare, kan de enkelte datapunktene variere betydelig.

Rapportering for ulike tidsperioder og ulike mål er en særskilt utfordring. Alle datakilder vi benytter systematiseres og lagres. Vi har benyttet blant annet følgende datakilder:

For inntektsdata: Data hentet fra leverandører av markedsdata, selskapsregnskaper, intern analyse, utvalgte investeringsbanker og våre eksterne forvaltere.

For data på sammensetning av energikilder: Data hentet fra leverandører av markedsdata, selskapers rapporter om samfunnsansvar, intern analyse, ikke-statlige organisasjoner (NGOer), utvalgte investeringsbanker og våre eksterne forvaltere.

Grønne obligasjoner

I retningslinjene for observasjon og utelukkelse håndteres grønne obligasjoner særskilt. Retningslinjene sier at råd og beslutninger om utelukkelse av selskaper basert på kullkriteriet ikke skal omfatte et selskaps grønne obligasjoner der disse er anerkjent gjennom inkludering på angitte indekser for slike obligasjoner eller verifisert av anerkjent tredjepart.

Alle obligasjoner utstedt av selskaper i listen nedenfor har vært sammenlignet med universet av grønne obligasjoner listet av *BarCap MSCI Green bond index*, og ingen overlapp er identifisert.

Selskapsdialog

Informasjon om ulike deler av et selskaps virksomhet og sammensetning av energikilder er ofte krevende å få tak i. I enkelte tilfeller vil direkte kommunikasjon med selskapet være nødvendig. Dette kan da være eneste kilde til relevant informasjon både om dagens situasjon og om eventuelle planer. For den fremoverskuende vurderingen vil opplysninger gitt av selskapene selv, for eksempel om planer for endring av sammensetningen av energikilder, eller utvikling av kapasitet innen fornybar, være spesielt relevante. For å bidra til slik informasjonsinnhenting har vi skrevet brev til selskapene.

Selskaper utelukket

Basert på operasjonalisering av kriteriet og datakilder som beskrevet over, samt svarbrev fra selskaper, utelukkes selskapene i tabell 2 fra Statens pensjonsfond utland.

Listen over selskaper i første runde (offentliggjort i april 2016) inneholdt selskapers datterselskaper som utsteder obligasjoner kun hvis slike datterselskaper selv, på selvstendig grunnlag, ble vurdert å bryte tersklene i kriteriet. I denne andre runden er operasjonaliseringen endret slik at alle relevante selskapers datterselskaper som utsteder obligasjoner blir utelukket, med mindre disse utsteder grønne obligasjoner eller vurderes å ha betydelig virksomhet innen fornybar energi. For å sikre konsistens er dette prinsippet også nå også anvendt på datterselskaper av selskaper som ble utelukket i første runde.

Andre runde førte til utelukkelse av 15 selskaper og deres ikke-børsnoterte datterselskaper som utsteder obligasjoner (9 slike datterselskaper). For at operasjonaliseringen i første runde skal tilpasses andre runde, er også 21 datterselskaper av selskaper fra første runde utelukket nå. Fremover vil utelukkelse omfatte alle ikke-børsnoterte datterselskaper som utsteder obligasjoner, med mindre noe annet eksplisitt er oppgitt.

Listen inneholder også enkelte selskaper innen kraftproduksjon og gruvevirksomhet som Norges Bank Investment Management tidligere har identifisert for ulike porteføljetilpasninger.

Selskaper satt til observasjon

Retningslinjer for observasjon og utelukkelse sier at «*Observasjon kan besluttes der det er tvil om vilkårene for utelukkelse er oppfylt, om utviklingen fremover i tid eller der det av andre årsaker finnes hensiktsmessig.*» For det produktbaserte kullkriteriet er observasjon relevant for selskaper som vurderes å være over de aktuelle tersklene, men hvor det er informasjon om uttalte planer, initiativer og andre materielle forhold som gjør det sannsynlig at selskapet vil komme under tersklene innen rimelig tid.

Eksempler på planer, initiativer og andre forhold:

- Planlagte eller nylig gjennomførte kjøp eller salg av selskaper og eiendeler (kraftverk)
- Offentlig kommuniserte planer om å stenge ned, starte opp ny, eller endre produksjonskapasitet
- Tørke, ulykker, eller andre særskilte hendelser som kan ha påvirket sammensetningen av energikilder nylig

Basert på operasjonalisering av kriteriet og datakilder som beskrevet over, samt svarbrev fra selskaper, settes selskapene i tabell 3 til observasjon. Fremdriften hos selskaper satt til observasjon vil bli fulgt nøye.

Tabell 2: Selskaper utelukket

Navn	Land
Alliant Energy Corp	USA
Chugoku Electric Power Co Inc/The	Japan

DMCI Holdings Inc	Filippinene
Electric Power Development Co Ltd	Japan
Electricity Generating PCL	Thailand
Emera Inc	Kanada
Empire District Electric Co	USA
Great Plains Energy Inc	USA
Guangdong Electric Power Development Co Ltd	Kina
Hokuriku Electric Power Co	Japan
Inner Mongolia Yitai Coal Co Ltd	Kina
Jastrzebska Spolka Weglowa SA	Polen
NRG Energy Inc	USA
Tenaga Nasional Bhd	Malaysia
Westar Energy Inc	USA

Tabell 3: Selskaper satt til observasjon

Navn	Land
CMS Energy Corp	USA
EDP Energias de Portugal SA	Portugal
Endesa SA	Spania
Glow Energy PCL	Thailand
Kyushu Electric Power Co Inc	Japan
OGE Energy Corp	USA
Pinnacle West Capital Corp	USA
SCANA CORP	USA
Southern Co/The	USA
Talen Energy Corp	USA
Tohoku Electric Power Co Inc	Japan